2010. M50T

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2010

SCRÍOBH DO SCRÚDUIMHIR ANSEO ☛

CEOL – ARDLEIBHÉAL

CUMADÓIREACHT (100 marc)

DÉARDAOIN 24 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 3.15–4.45

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR

Móriomlán na marcanna

CEIST	MARC			
1				
2				
3				
4				
5				
6				
IOM				
GRÁD				

TREORACHA D'IARRTHÓIRÍ

- *Scríobh do scrúduimhir, mar a iarrtar, sa bhosca thuas.*
- *Freagair na ceisteanna sna spásanna atá ann dóibh sa fhreagarleabhar seo.*
- *Is féidir na spásanna i lár agus i ndeireadh an fhreagarleabhair a úsáid do shracobair.*

1. Iomlán na n-iomlán bun leathanaigh	
2. Móriomlán na gceisteanna dícheadaithe	
3. Marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	

Freagair DHÁ cheist – Ceist AMHÁIN as Roinn A (Cumadóireacht Séise) agus ceist AMHÁIN as Roinn B (Armóin)

ROINN A – CUMADÓIREACHT SÉISE (40 marc)

GAN ACH CEIST AMHÁIN *a fhreagairt sa roinn seo:* C1 *nó* C2 *nó* C3

C.1 LEANÚINT D'OSCAILT A THUGTAR

• Lean ar aghaidh leis an oscailt a thugtar chun séis 16 bharra a dhéanamh.

• Cuir comharthaí seanma cuí (míriú agus dinimic) leis an tséis.

• Roghnaigh uirlis oiriúnach don tséis agat as an liosta seo a leanas:

❐ fliúit ❐ cláirnéid ❐ veidhlín ❐ fliúit Shasanach fhorshéise

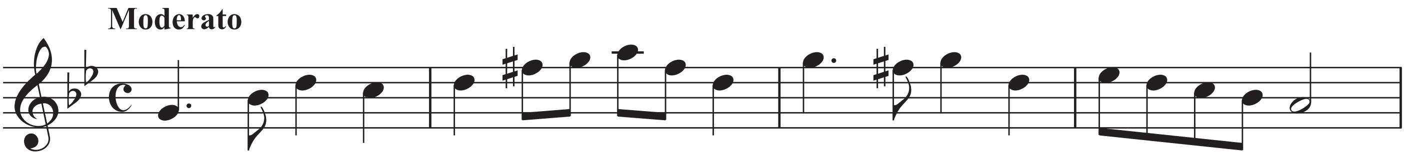

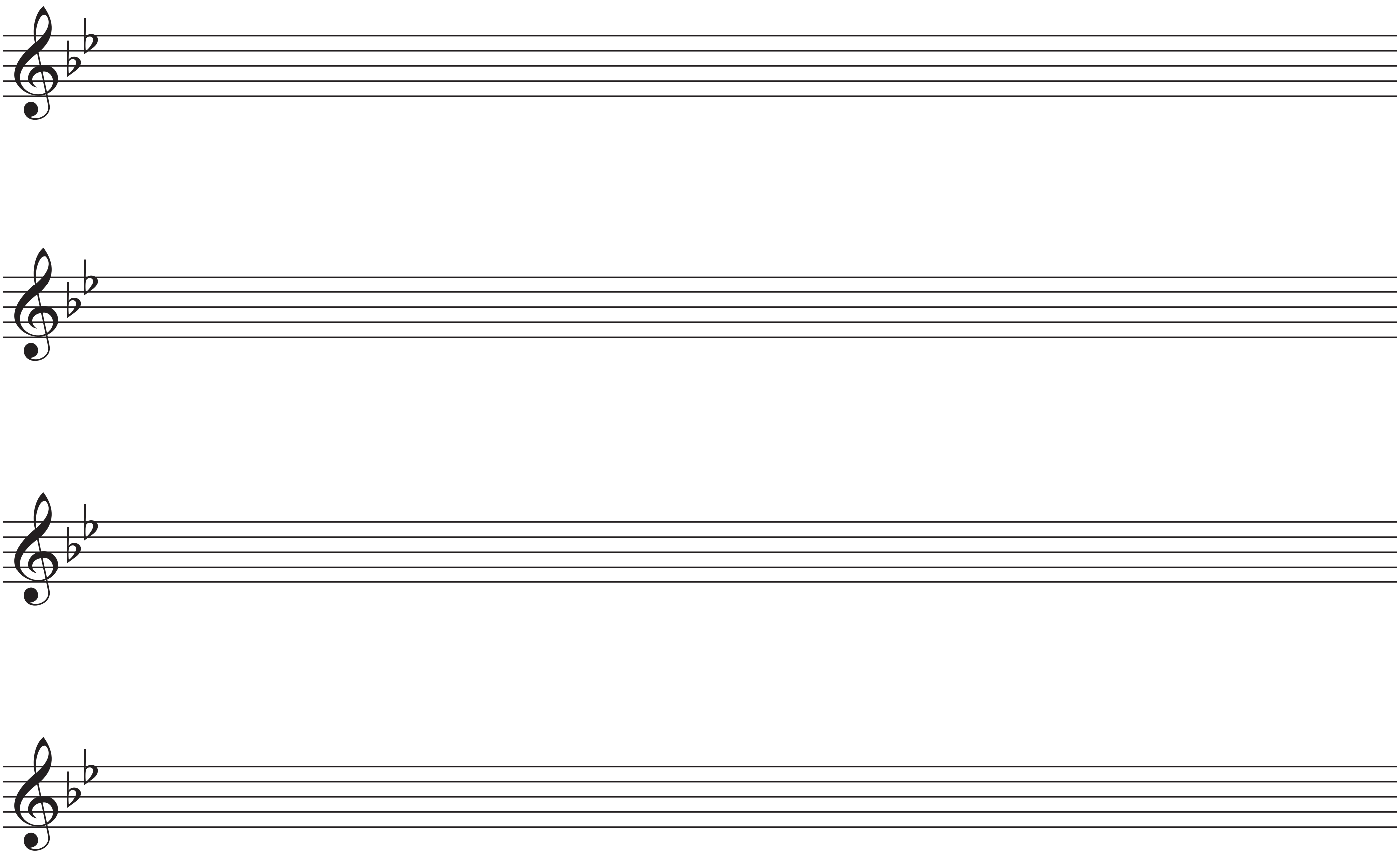

(40)

C.2 CEOL A CHUR LE TÉACS A THUGTAR

Seo sliocht as an dán *Oisín i nDiaidh na Féine* le Tomás F. Mac Anna.

Tháinig ar an gcapall bán
Ó Thír na nÓg leis féin
An fear a d'fhág na Fianna tráth
Is d'imigh leis i gcéin.

- Cuireadh ceol leis an gcéad line thíos.

- Cuir ceol leis na focail eile chun séis 16 bharra a dhéanamh. (Tá cead agat níos mó ná an líon barraí seo a bheith ann, agus bíodh modhnú san áireamh agat, más mian leat.)

- Cuir comharthaí seanma cuí (míriú agus dinimic) leis an tséis.

(40)

C.3 CUMADÓIREACHT DO RITHIM NÓ DO MHEADARACHT NÓ D’FHOIRM DAMHSA A THUGTAR

Tugtar mír oscailte gigue thíos.

• Lean ar aghaidh leis an oscailt a thugtar chun séis 16 bharra a dhéanamh.

• Úsáid an fhoirm $AA^{1}BB^{1}$.

• Bíodh modhnú go dtí an ceannasach san áireamh agat ag pointe oiriúnach.

• Cuir comharthaí seanma cuí (míriú agus dinimic) leis an tséis.

• Roghnaigh uirlis oiriúnach don tséis agat as an liosta seo a leanas:

❒ veidhlín ❒ corn ❒ fliúit ❒ trumpa

(40)

ROINN B – ARMÓIN (60 marc)

GAN ACH CEIST AMHÁIN *sa roinn seo a fhreagairt:* C4 *nó* C5 *nó* C6

C.4 CUMADÓIREACHT NÓTAÍ SÉISE AGUS DOIRD Ó SHRAITH CORDAÍ

RÉAMHOBAIR

• Rianaigh na cordaí atá ann i mórghléas D i ngreille an chordbhainc *nó* ar an gcliath thíos.

Nótaí an chorda	A F♯ D		C♯ A F♯				G E C♯
Siombail chorda	D		F♯m				C♯$_{lagh}$
Uimhir Rómhánach	I	ii	iii	IV	V	vi	vii

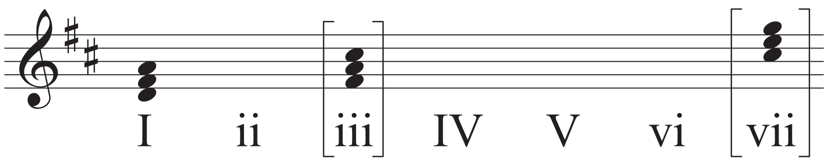

SRACOBAIR

B	
BQ	
MEL	

• Déan staidéar ar an dréacht ceoil seo thíos.

• Ag baint úsáide as na cordaí a thaispeántar, cum nótaí séise agus doird chun an dréacht a chomhlánú sa stíl a thugtar.

(60)

C.5 DORDNÓTAÍ AGUS COMHARTHAÍ CORDA A CHUMADH D’FHONN A THUGTAR

RÉAMHOBAIR

• Rianaigh na cordaí atá ann i mórghléas A♭ i ngreille an chordbhainc *nó* ar an gcliath thíos.

Nótaí an chorda	E♭ C A♭		G E♭ C				D♭ B♭ G
Siombail chorda	A♭		Cm				Glagh
Uimhir Rómhánach	I	ii	iii	IV	V	vi	vii

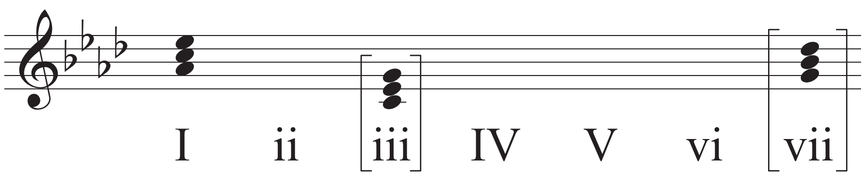

SRACOBAIR

C	
CH Q	
B	
BQ	

• Déan staidéar ar an dréacht ceoil seo thíos.

• Cuir isteach dordnótaí agus comharthaí corda oirúnacha i stíl na hoscailte a thugtar.

• *Ná* déan an corda céanna a athdhéanamh *san ionad céanna* i mboscaí le hais a chéile.

• Is féidir úsáid a bhaint as siombailí corda nó as uimhreacha Rómhánacha, ach gan úsáid a bhaint astu araon.

(60)

C.6 CUNTRA-SHÉIS NÓ FORSHÉIS AGUS TACA CORDÚIL A CHUR LE FONN A THUGTAR

RÉAMHOBAIR

• Rianaigh na cordaí atá ann i mórghléas D i ngreille an chordbhainc *nó* ar an gcliath thíos.

Nótaí an chorda	A F♯ D		C♯ A F♯				G E C♯
Siombail chorda	D		F♯m				C♯lagh
Uimhir Rómhánach	I	ii	iii	IV	V	vi	vii

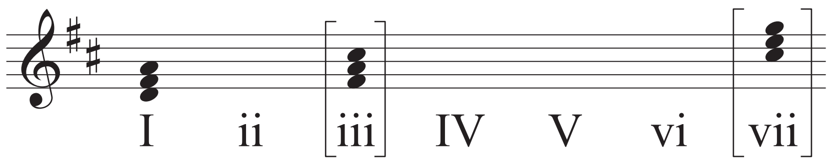

SRACOBAIR

CH	
CAD	
DESC	

- Déan staidéar ar an dréacht ceoil seo thíos.

- Cuir isteach comharthaí cordaí oiriúnacha sna boscaí atá ann dóibh agus lean le páirt na forshéise sa stíl a thugtar chun an dréacht a chomhlánú.

- Tá cead agat úsáid a bhaint as siombailí corda *nó* as uimhreacha Rómhánacha, ach gan úsáid a bhaint astu araon.

- *Ná* déan an corda céanna a athdhéanamh *san ionad céanna* i mboscaí le hais a chéile.

(60)

SRACOBAIR

LEATHANACH BÁN

2010. M53T

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2010

SCRÍOBH DO SCRÚDUIMHIR ANSEO ☛

CEOL – ARDLEIBHÉAL
ÉISTEACHT – ÁBHAR ROGHNACH (100 marc)
DÉARDAOIN 24 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 5.00–5.45

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR

Móriomlán na marcanna

CEIST	MARC
1-4	
TÉIP	
IOMLÁN	
BÓN. DON GH.	
MÓRIOM.	
GRÁD	

TREORACHA d'IARRTHÓIRÍ

- ❐ *Scríobh do scrúduimhir, mar a iarrtar, sa bhosca thuas.*
- ❐ *Freagair na ceisteanna sna spásanna atá ann dóibh sa fhreagarleabhar seo.*
- ❐ *Fág an freagarleabhar seo ar do dheasc ag deireadh an scrúdaithe.*
- ❐ *Baileoidh an Feitheoir do thaifeadadh fuaime réamhullmhaithe don ábhar roghnach seo.*

Freagair GACH ceist.

1. Luaigh an teideal atá ar an topaic Roghnach Éisteachta atá roghnaithe agat.

_ _

_ _

2. Liostaigh **trí** cinn de na foinsí a d'úsáid tú nuair a bhí staidéar á dhéanamh agat ar an topaic seo.
(Nóta: Tá sonraí **iomlána** riachtanach maidir le do chuid foinsí uile. Má tá an t-idirlíon ar cheann de na foinsí agat, tabhair seoladh iomlán an tsuímh ghréasáin a úsáideadh le linn do thaighde.)

(i) _

(ii) _

(iii) _

3. Ainmnigh **cúig** dhréacht ceoil, chomh maith leis an gcumadóir nó leis an gceoltóir, a ndearna tú staidéar orthu mar chuid den ábhar roghnach seo agus atá ar an taifeadadh agat.

Dréacht	Cumadóir nó Ceoltóir
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

4.(a) Sainaithin **trí** ghné shuntasacha *ceoil* de chuid na topaice atá roghnaithe agat.

(i) _

(ii) _

(iii) _

(b) (i) Déan cur síos ar na trí ghné cheoil atá sainaitheanta thuas agat.

(ii) Tabhair breac-chuntas ar do thopaic roghnaithe agus déan cinnte de

- go dtaispeánann tú conas atá na trí ghné atá roghnaithe agat agus na gnéithe ceoil eile i láthair sa cheol a bhfuil staidéar déanta agat air don ábhar roghnach seo.

- go dtagraíonn tú do na sleachta ceoil ar do thaifeadadh agus na dréachtaí ceoil atá ainmnithe thuas san áireamh agat.

- go gcuireann tú san áireamh an chaoi a ndeachaigh an topaic roghnaithe i bhfeidhm ort féin.

Lch 7 de 8

LEATHANACH BÁN

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2010

SCRÍOBH DO SCRÚDUIMHIR ANSEO ☛

CEOL – ARDLEIBHÉAL
ÉISTEACHT – CROÍCHÚRSA (100 marc)
DÉARDAOIN 24 MEITHEAMH – TRÁTHNÓNA 1.30–3.00

STAMPA AN IONAID

DON SCRÚDAITHEOIR

Móriomlán na marcanna

CEIST	MARC			
1				
2				
3				
4				
5				
6				
IOMLAN				
BÓNAS DON GHAEILGE				
MÓRIOM				
GRÁD				

TREORACHA D'IARRTHÓIRÍ

- ❐ *Scríobh do scrúduimhir, mar a iarrtar, sa bhosca thuas.*
- ❐ *Sula dtosaíonn an scrúdú, éist go cúramach le sliocht na trialach. Mura féidir leat an taifeadadh a chloisteáil go soiléir, labhair leis an bhFeitheoir anois.*
- ❐ *Éist chun go gcloisfidh tú an ghíog rabhaidh agus na fógraí ar an taifeadadh.*
- ❐ *Tá cead agat do chuid freagraí a scríobh nuair is mian leat, le linn an taifeadta nó le linn na sosanna.*
- ❐ *Scríobh do chuid freagraí uile sa fhreagarleabhar seo sna spásanna atá ann dóibh. I gceisteanna mar a bhfuil rogha, cuir tic sa bhosca cuí.*
- ❐ *Bain úsáid as na spásanna laistigh den chlúdach cúil don tsracobair.*
- ❐ *Ná tabhair aon pháipéir eile leat isteach i halla an scrúdaithe.*
- ❐ *Níl cead agat aon ní a rá, cnagadh ná crónán a dhéanamh ná canadh le linn an scrúdaithe seo.*

C. 1 Trí shliocht as *Seachanges with Danse Macabre* le Deane.

- Seinnfear gach sliocht TRÍ huaire. Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Freagair na ceisteanna ar leathanach 3.

Sliocht 1. Is é an ceol a sheinntear ar an bpianó AMHÁIN atá priontáilte thíos.

Sliocht 2.

Sliocht 3. Níl aon cheol priontáilte ann don chuid seo.

Sliocht 1.

(i) Cén chuid den saothar as ar baineadh an sliocht seo? ______________________________

(ii) Sainaithin **trí** chnaguirlis a chloistear sa sliocht seo.

1. ________________ 2. ________________ 3. ________________

Is é a sheinntear ar na huirlisí seo ná ☐ armónaic ☐ creathán ☐ col legno

(iii) Cloistear an fhliúteog don chéad uair ag ☐ A ☐ B ☐ C

Sliocht 2.

(i) Cuir isteach na 5 nóta séise atá ar iarraidh ag **X** ar an scór.

(ii) Cloistear an teicníocht uirlise a léirítear thíos sa sliocht seo. Déan cur síos ar an tecníocht seo agus sainaithin an uirlis/na huirlisí a bhfuil baint aige/acu leis sa sliocht seo.

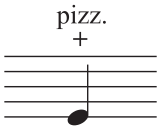

Teicníocht ________________________

Uirlis(í) ________________________

(iii) Cén ceann de na figiúirí rithimeacha seo a leanas a chloistear sa sliocht seo?

☐ 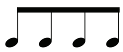 ☐ ☐

Déan cur síos ar shlí amháin ina n-úsaidtear an figiúir seo sa saothar?

____

____

Sliocht 3. Níl aon cheol priontáilte ann don chuid seo.

(i) Sainaithin **dhá** ghné chumadóireachta/chóirithe den tséis a chloistear sa sliocht seo agus déan cur síos orthu.

Gné 1 ____

Cur Síos ____

Gné 2 ____

Cur Síos ____

(ii) Déan cur síos ar **ghné amháin** de chuid an phianó sa sliocht seo.

____

(iii) Tabhair breac-chuntas ar na cúiseanna ar úsáid an cumadóir an focal *Seachanges* i dteideal an tsaothair seo.

____

____

____

(25)

C. 2 Seinnfear sliocht as *Symphonie Fantastique* le Berlioz TRÍ huaire.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Tá 32 barra sa sliocht ar fad. Tá breac-scór de na barraí 1-16 sa sliocht priontáilte thíos.

- Freagair na ceisteanna seo a leanas:

(i) Ainmnigh an ghluaiseacht as ar baineadh an sliocht seo? _

(ii) Sna barraí 1–8:

Ainmnigh uirlis amháin ar a seinntear an téama. _

Luaigh raon airde an téama seo. _

Sainaithin uigeacht an cheoil sna barraí seo. _

(iii) Ainmnigh uirlis amháin ar a seinntear cuntrashéis sna barraí 9–16. _

Is í rithim na cuntrashéise seo ná

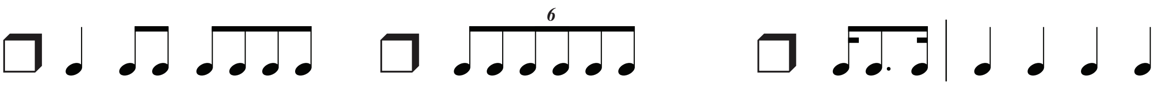

(iv) Sainaithin **dhá** shlí a bhfuil an ceol sna barraí 17–32 agus an ceol sna barraí 1–16 éagsúil le chéile.

1. _

2. _

(v) Déan cur síos ar an gceol a thagann go díreach i ndiaidh an tsleachta seo.

_ _

_ _

(10)

C. 3 Seinnfear sliocht as *Coinséartó don Phianó i Mórghléas A* K488 le Mozart TRÍ huaire.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Tá breac-scór de na barraí 1–8 sa sliocht priontáilte thíos.

- Freagair na ceisteanna seo a leanas:

(i) Cén chuid den dara gluaiseacht as ar baineadh an sliocht seo?

_ _

(ii) Is é tónúlacht an tsleachta seo ná

☐ mionghléas F♯ ☐ mórghléas D ☐ mórghléas F♯ ☐ mórghléas A

(iii) Léirigh cé chomh héagsúil is atá cóiriú na séise is an tionlacain sna barraí 5–8 leis an gcóiriú sna barraí 1–4. Bain úsáid as an ngreille thíos.

Cóiriú	**na Barraí 1–4**	**na Barraí 5–8**
Séis		
Tionlacan		

(iv) Cén **dá** cheann díobh seo a leanas a chloistear sa sliocht seo i ndiaidh bharra 8?

☐ scála crómatach suas ☐ ornáidiú ☐ canóin

☐ uigeacht monafónach ☐ téaduirlisí pizzicato ☐ scálaí síos

(v) Déan cur síos ar an gceol a thagann go díreach i ndiaidh an tsleachta seo sa ghluaiseacht.

_ _

_ _

(10)

C. 4 Seinnfear sliocht as *She's Leaving Home* le John Lennon & Paul McCartney TRÍ huaire.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Tá na liricí priontáilte thíos.

1. Friday morning at nine o'clock she is far away.
2. Waiting to keep the appointment she made.
3. Meeting the man from the motor trade.
4. She (What did we do that was wrong?)
5. Is having (We didn't know it was wrong.)
6. Fun (Fun is the one thing that money can't buy)
7. Something inside that was always denied, (Bye, bye) for so many years.
8. She's leaving home. (Bye bye.)

- Freagair na ceisteanna seo a leanas:

(i) Sainaithin amchomhartha an cheoil sa sliocht seo. ___________________

(ii) Déan cur síos achomair ar an gceol a sheinntear ar na téaduirlisí go díreach i ndiaidh líne 1.

____

____

(iii) Cé acu **trí cinn** de na gnéithe seo a leanas a chloistear sa cheol sna línte 2–3?

☐ creathán ☐ rithim phoncaithe ☐ seichimh

☐ aithris ☐ uigeacht homafónach ☐ cordaí croisín

(iv) Déan cur síos ar uigeacht an ghutha sna línte 4–7.

____

____

(v) Is iad an dá nóta dheireanacha i líne an ghutha ná:

☐ 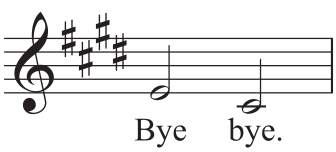

☐ 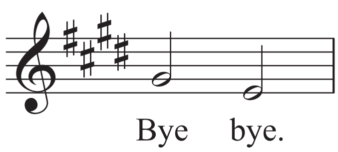

☐ 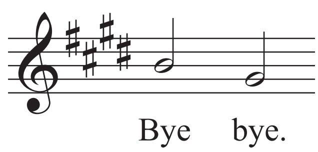

Sainaithin an dúnadh ag deireadh an tsleachta seo. ___________________________

(10)

LEATHANACH BÁN

C. 5 Ceol Gaelach. Freagair A agus B. Tabhair faoi deara go bhfuil rogha ceisteanna in B.

A. Cloisfidh tú TRÍ shliocht, gach ceann díobh á sheinm TRÍ huaire. Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.

Sliocht 1

(i) Sainaithin an saghas fonn damhsa a chloistear sa sliocht seo agus a amchomhartha.

Damhsa _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ Amchomhartha _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

(ii) Scríobh **barra amháin** den rithim a bhfuil baint aige leis an saghas seo damhsa _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

(iii) Seinntear an fonn damhsa a chloistear sa sliocht seo

❒ ar an ngiotár ❒ ar an gcláirseach ❒ ar an gclárchruit

Is é foirm an fhoinn damhsa a chloistear sa sliocht seo ná

❒ ABBA ❒ ABAB ❒ AABB

Sliocht 2

(i) Ainmnigh **dhá** uirlis ar a seinntear an tséis sa sliocht seo.

1. _ 2. _

(ii) Sainaithin **dhá** ghné thraidisiúnta den cheol a chloistear sa sliocht seo.

1. _

2. _

(iii) Déan cur síos ar ghné neamhthraidisiúnta **amháin** den cheol a chloistear sa sliocht seo.

_ _

_ _

Sliocht 3

Cónascadh is ea an sliocht seo de dhá stíl dhifriúla. Sainaithin an dá stíl agus déan cur síos ar ghnéithe an dá stíl mar a chloistear iad sa sliocht seo.

Stíl 1 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ Stíl 2 _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

Gnéithe stíl 1 _

_ _

_ _

Gnéithe stíl 2 _

_ _

_ _

B. Freagair ceann AMHÁIN díobh seo a leanas:

(i) Déan plé ar cheol Sheáin Uí Riada. Léirigh conas a chuir sé ceol traidisiúnta na hÉireann agus stíl cheoil eile le chéile ina chuid cumadóireachta. Tagair do dhréachtaí ceoil ar leith i do fhreagra.

nó

(ii) Déan plé ar chuid de na bealaí a raibh tionchar ag an gceol traidisiúnta Gaelach ar cheol pobail Mheiriceá Thuaidh. Déan tagairt do dhréachtaí ceoil agus/nó d'amhráin ar leith i do fhreagra.

nó

(iii) Sainaithin na gnéithe a fhaightear go coitianta san amhránaíocht ar an sean-nós agus déan cur síos orthu. Déan tagairt do stíleanna réigiúnacha agus do cheoltóirí i do fhreagra.

nó

(iv) Pléigh traidisiún na cláirsí in Éirinn. Bíodh tagairt agat i do fhreagra do cheoltóirí agus don cheol, de réir mar is cuí.

(25)

C. 6 Scileanna Éisteachta. Tá an cheist seo bunaithe ar THRÍ shliocht de phopcheol.

- Tá sos fiche soicind ann idir gach babhta seanma den cheol sa cheist seo.
- Freagair na ceisteanna ar gach sliocht.

Sliocht 1

- Seinnfear an iontreoir agus an chéad véarsa as *One Day I'll Fly Away* le Will Jennings/Joe Sample TRÍ huaire. Tá focail an véarsa amháin priontáilte thíos.

1. I make it alone
2. When love is gone
3. Still you made your mark
4. Here in my heart

(i) Cuir isteach airde agus rithim na 5 nóta séise atá ar iarraidh ag **X** a sheinntear ar an óbó san iontreoir.

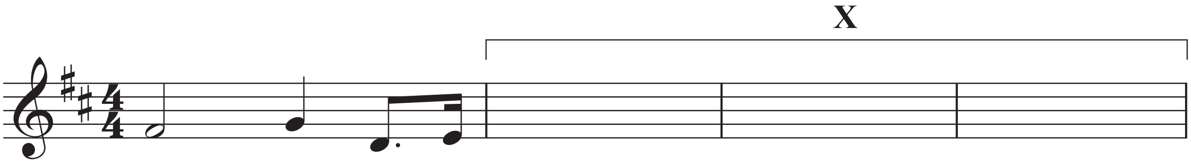

(ii) Déan cur síos ar an gceol a sheinntear ar na veidhlíní ag deireadh gach líne sa véarsa.

_ _

_ _

(iii) Is é foirm an véarsa ná

❒ AA^1BA ❒ ABB^1A ❒ $ABAB^1$

Sliocht 2

- Seinnfear an iontreoir agus an chéad véarsa as *It's Not Unusual* le Les Reed/Gordon Mills TRÍ huaire. Tá na focail amháin priontáilte thíos.

1. It's not unusual to be loved by anyone
2. It's not unusual to have fun with anyone
3. But when I see you hanging about with anyone
4. It's not unusual to see me cry, I wanna die.

(i) Is é an figiúr séise a chloistear san iontreoir ná

❒ ❒ ❒ 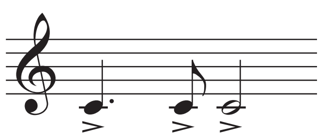

Seinntear é ar an

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

(ii) Sainaithin tónúlacht an cheoil a chloistear sa sliocht seo. _

(iii) Déan cur síos ar ghné rithimeach amháin sa líne ghutha mar a chloistear sa sliocht seo í.

_ _

Sliocht 3

- Seinnfear an chéad véarsa de *Bridge Over Troubled Water* le Paul Simon TRÍ huaire.
  Tá na focail priontáilte thíos.

1. When you're weary, feeling small
2. When tears are in your eyes, I will dry them all
3. I'm on your side, oh, when times get rough
4. And friends just can't be found
5. Like a bridge over troubled water, I will lay me down
6. Like a bridge over troubled water, I will lay me down

(i) I líne 1 is é a chloistear sa tionlacan ná

❒ cuntrashéis ❒ airpéitsí ❒ nóta troitheánach

(ii) Sainaithin an líne ina gcloistear an tséis seo a leanas:

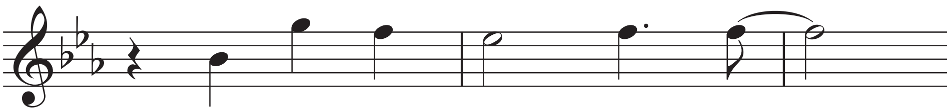

Líne _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

(iii) Déan cur síos ar uigeacht an tsleachta.

_ _

_ _

- Anois éist le sliocht níos deireanaí as an amhrán (véarsa 3) nach bhfuil priontáilte anseo.
  Seinnfear DHÁ UAIR é. Freagair (iv) thíos.

(iv) Déan cur síos ar **thrí** dhifríocht idir véarsa 3 agus véarsa 1.

1. _

_ _

2. _

_ _

3. _

_ _

(20)

Tá trí nóiméad agat chun an scrúdpháipéar a chríochnú.

LEATHANACH BÁN